

Slovenska
filharmonija

Johann Sebastian Bach
***Božični
oratorij***
BWV 248, I., II., III. in VI. kantata

VIP 2

Vokalno-
instrumentalni
program

VIP 2

Vokalno-
instrumentalni
program

18. in 19. december 2025 ob 19.30

Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine

Božični oratorij

Zbor Slovenske filharmonije

Orkester Slovenske filharmonije

Stephen Layton dirigent

Neža Vasle sopran

Ana Potočnik alt

Martin Logar tenor

Martin Kozjek bariton

Miran Kolbl koncertni mojster

Sebastjan Vrhovnik priprava zbora

Gioele Andreolli korepetitor

ARS

Koncert snema in neposredno prenaša
program Ars – 3. program Radia Slovenija.

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Weihnachts-Oratorium

Božični oratorij, BWV 248

I. Jauchzet, frohlocket, auf, preiset die Tage

Vriskajte in ukajte, počastite te dneve

Zbor: Jauchzet, frohlocket, auf, preiset
die Tage

Vriskajte in ukajte, počastite te dneve

Evangelist: Es begab sich aber zu der Zeit

Tiste dni je izšel ukaz

Recitativ: Nun wird mein liebster Bräutigam

Zdaj prihaja moj najljubši ženin

Arija: Bereite dich, Zion

Pripravi se z nežnostjo, Sion

Koral: Wie soll ich dich empfangen

Kako naj te sprejemem

Evangelist: Und sie gebahr ihren ersten Sohn

In rodila je sina

Koral in recitativ:

Er ist auf Erden kommen arm

Prišel je ubog na svet

Arija: Großer Herr, o starker König

Veliki Gospod, močni Kralj

Koral: Ach mein herzliebes Jesulein

O, moj srčni Jezušček

II. Und es waren Hirten in derselben Gegend

V istem kraju so pastirji

Sinfonija

Evangelist: Und es waren Hirten

*V istem kraju so pastirji prenočevali
na prostem*

Koral: Brich an, o schönes Morgenlicht

Vstani, o lepa jutranja zora

Evangelist: Und der Engel sprach zu ihnen

Angel pa jim je rekel

Recitativ: Was Gott dem Abraham verheißen

Kar je Bog Abrahamu obljubil

Arija: Frohe Hirten, eilt, ach eilet

Veselite se, pastirji, hitite

Evangelist: Und das habt zum Zeichen

To vam bo v znamenje

Koral: Schaut hin, dort liegt im finstern Stall

Poglejte, v temnem hlevu leži

Recitativ: So geht denn hin, ihr Hirten

Zato pojdite tja, pastirci

Arija: Schlafe, mein Liebster

Spi, moj najljubši

Evangelist: Und alsobald war da bei dem Engel

In nenadoma je bila pri angelu

Zbor: Ehre sei Gott in der Höhe

Slava Bogu na višavah

Recitativ: So recht, ihr Engel

Prav je, angeli, da vriskate

Koral: Wir singen dir in deinem Heer

Mi ti iz vse moči s tvojo vojsko

III. Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen

Gospodar nebes, poslušaj naše vpitje

Zbor: Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen

Gospodar nebes, poslušaj naše vpitje

Evangelist: Und da die Engel von ihnen

Ko so angeli šli od njih

Zbor: Lasset uns nun gehen

Pojdimo torej v Betlehem

Recitativ: Er hat sein Volk getröst'

On je svoje ljudstvo tolažil

Koral: Dies hat er alles uns getan

To vse je za nas storil

Arija duet: Herr, dein Mitleid

Gospod, tvoje sočutje

Evangelist: Und sie kamen eilend

Hitro so odšli

Arija: Schließe, mein Herze

Zapri, srce moje

Recitativ: Ja, ja, mein Herz soll es bewahren

Moje srce bo shranilo vse to

Koral: Ich will dich mit Fleiß bewahren

Jaz te bom zavzeto ohranil

Evangelist: Und die Hirten kehren wieder um

In pastirji so se vrnili

Koral: Seid froh dieweil

Medtem bodite vsi veseli

Zbor: Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen

Gospodar nebes, poslušaj naše vpitje

VI. Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben***Gospod, ko nas prevzetni sovražniki
napadejo***

Zbor: Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben
*Gospod, ko nas prevzetni sovražniki
napadejo*

Evangelist: Da berief Herodes die Weisen
Tedaj je Herod skrivaj poklical modre

Recitativ: Du Falscher, suche nur
Ti, lažnik, iščeš samo

Arija: Nur ein Wink von seinen Händen
Samo gib njegove roke

Evangelist: Als sie nun den König gehöret hatten
Po kraljevih besedah

Koral: Ich steh' an deiner Krippen hier
Tukaj stojim pred tvojimi jaslicami

Evangelist: Und Gott befahl ihnen im Traum
In ker so bili v sanjah opomnjeni

Recitativ: So geht! Genug, mein Schatz
Tako moj zaklad ne gre od tukaj

Arija: Nun mögt ihr stolzen Feinde
Prestrašite se, prevzetni sovražniki

Recitativ: Was will der Höllen Schrecken nun
Kaj hoče pekel strašiti

Koral: Nun seid ihr wohl gerochen
Zdaj si povsem premagana

Douglas Adams, avtor znamenitega *Štoparskega vodnika po galaksiji*, je v enem svojih esejev zapisal: »Beethoven ti pove, kako je biti Beethoven, Mozart ti pove, kako je biti človek, Bach pa ti pove, kaj pomeni biti vesolje.« Nedvomno je s tem izrazil mnenje marsikaterega ljubitelja glasbene umetnosti. Po svoji smrti se je **Johann Sebastian Bach** – zaradi svoje glasbe, pa tudi zaradi dejstva, da o njegovi osebnosti in značaju tako malo vemo in za nas kot človek ostaja zavit v skrivnost – postopoma razvil v spomenik, če ne celo božanstvo, »petega evangelista«, od katerega so se učili in ga častili glasbeniki od Mozarta dalje. Tako naj bi bil priimek Bach (nem. potok) za skladatelja njegovega kova popolnoma neprimeren, saj je bil vendar glasbeni ocean, mnogi skladatelji 19. in 20. stoletja, ki so v svojem času veljali za napredne in moderne, pa so menili, da je njegova glasba tako vsestranska, kompleksno in mojstrsko napisana, da ostaja moderna ves čas. In zares preseneča še danes.

Obenem omenjenemu Adamsu kot sodobnemu pisatelju znanstvenofantastičnih in drugih del nikakor ni šlo v račun, kako je bil lahko tako pameten, genialen človek, kot je bil Bach, tako globoko veren. Nedvomno se iz zgodovinske distance in razumevanja sveta, ki je potomec razsvetljenstva, racionalizma in industrijske revolucije, v religiozni vidik Bachove glasbe ne poglobljamo veliko in ne vemo prav dobro, kaj z njim početi. Že v 19. stoletju se je npr. duhovno sporočilo Bachovih kantat zaradi slogovnih posebnosti besedil zdelo precej bizarno, tako da je sicer veliki častilec Bachove glasbe Carl Friedrich Zelter zapisal: »Največjo oviro v našem času predstavljajo povsem odbijajoča nemška cerkvena besedila, ki podlegajo polemični resnobi reformacije.« A ostaja nesporno dejstvo, da je bil Bach globoko religiozen človek in da je

v ustvarjanju cerkvene glasbe (čeprav njegov čas ni poznal tako jasne ločnice med sakralnim in profanim) videl del svojega glasbenega poslanstva.

Sredi 19. stoletja so v Ameriki odkrili štiridelno protestantsko Biblijo, ki je nekoč pripadala skladatelju. Vanjo si je na rob zapisoval svoje misli in komentarje, štirje zaznamki pa se sklicujejo na glasbo in njeno osrednjo vlogo v krščanskem bogoslužju. Kot piše Michael Wersin, je Bach s tem v sami Bibliji iskal potrditev za svoje ustvarjanje in celo za razkošje svoje glasbe. Obenem se v njih izraža vera, da se je mogoče z glasbo močno približati Bogu: »Pri pobožni glasbi je s svojo milostjo Bog ves čas navzoč.« Bachovi komentarji Biblije po mnenju Wersina in različnih drugih raziskovalcev, kot so zgodovinarji in teologi, skladatelja kažejo kot človeka, ki v branje Svetega pisma vstopa tehtno podkovan v protestantski teološki eksegezi. Sodeč po posmrtnem inventarju je imel Bach v svoji knjižnici bogato zbirko del, ki je izhajala iz ortodoksne luteranske teološke tradicije in je močno zaznamovala njegovo videnje sveta, vere in glasbe.

Že v mladih letih je Bach v svoji prošnji za službo organista v Mühlhausnu leta 1713 navedel, da ga zanima ustvarjanje »redne cerkvene glasbe v božjo čast«. S tem je imel v mislih predvsem za celotno liturgično leto komponirane večdelne cerkvene kantate. Te so imele v protestantskem bogoslužju izjemno pomembno mesto (Bach jih označuje kot *Haupt-Music*), saj so se izvajale takoj po branju svetopisemskih odlomkov in pred pridigo ter se, tako kakor pridiga, navezovala na vsakokratni evangelijski odlomek. Kantate so sprva temeljile na besedilnih citatih iz evangelija, v Bachovem času pa se je za arije in recitative že pesnila prosta »madrigalna« duhovna poezija, ki z evangelijem ni bila več tako neposredno povezana. Kantati je pripadlo mesto prve razlage Svetega pisma,

še pred pridigo, in same sledijo dvodelni delitvi pridig na *explicatio* (razlaga, biblična eksegeza) in *applicatio* (praktični in moralni napotki). Tako moramo Bachove cerkvene kantate obravnavati tudi kot specifične teološke razlage. Libreti kantat se pogosto začnejo z bibličnim citatom ali navezavo na evangelijski odlomek, velikokrat jih uvaja večji zborovski stavek, medtem ko se vrsta parov recitativov in arij zaključi s pesmijo skupnosti – protestantskim koralom.

Tradicija kantat se je spreminjala tudi na glasbenem področju in ravno v Bachovem času se je uveljavljal glasbeni slog, ki je izšel iz opere: starejše preproste kitične arije so nadomestile velike, kompleksne arije, običajno v da capo obliki s kontrastnim osrednjim delom, recitativ pa je pridobil na dramatičnosti in raznolikosti. Recitativ je bil predvsem v službi besedila in se je ritmično opiral na naravni potek govora, pri čemer so bile pomembne besede poudarjene s posebno melodično obravnavo (npr. melizmatiko ali nenavadnimi skoki) ali harmonsko podporo. Arija je bila mesto afektov in glasbenega slikanja: Bach je bil mojster podajanja različnih čustvenih stanj, pri čemer so imele pomembno vlogo posamezne podobe iz besedila. Te so mu služile kot izhodišča za specifična tonska slikanja, ki so pogosto postala temeljna glasbena ideja arij; običajno jih je podčrtovala še instrumentacija s pogostimi obligatnimi solističnimi inštrumenti, ki so jih v Bachovem času po tradiciji povezovali z različnimi čustvi in situacijami.

Tako stanje v glasbenem razvoju kantate kakor Bachove življenjske okoliščine so bile naklonjene skladateljevim načrtom o rednem ustvarjanju glasbe za celotno cerkveno leto; te je lahko začel izpolnjevati, ko je iz službe na plemiškem dvoru leta 1723 odšel v občinsko službo v Leipzigu. Leipziški kantorat je bil ena vodilnih glasbenih pozicij

protestantske Nemčije z odlično tradicijo, tu je cvetela trgovina in domovala pomembna univerza, kjer je bilo veliko več umetniške in izobraženske izmenjave kot v zaprtem okolju absolutističnega dvora. Predvsem v začetku leipziškega obdobja se je Bach vrgel v cerkveno glasbo s posebno energijo in skrbnostjo, kar se kaže predvsem v njegovem komponiranju in izvajanju protestanskih kantat; in čeprav je danes veliko izgubljenih, se jih je še vedno ohranilo ok. 200.

Med glavne dolžnosti leipziškega kantorja je sodila glasbena oskrba štirih osrednjih leipziških cerkva: Tomaževe, Nikolajeve, Matejeve (ali Nove) in Petrove. Pri izvajanju glasbe so sodelovali učenci Tomaževe šole (glasbena nadarjenost je bila odločilni kriterij izbire) in poklicni mestni glasbeniki, ki so se jim občasno pridružili še študenti leipziške univerze. Zbor najboljšega razreda, v katerem je bilo domnevno 12 do 16 najboljših pevcev, je vodil kantor sam in je izmenjaje pel v prvih dveh glavnih cerkvah, za velike praznike pa celo dvakrat na dan. V tiskanem sporedu *Božičnega oratorija* iz let 1734 in 1735 tako npr. vidimo, da je zbor prvo kantato pel na božični dan zjutraj pri sv. Nikolaju in popoldne pri sv. Tomažu, drugo kantato za drugi božični dan pa zjutraj pri sv. Tomažu in popoldne pri sv. Nikolaju. Edino tretja in peta kantata sta se peli le v eni cerkvi: pri sv. Nikolaju.

Po letu 1730, v drugem desetletju skladateljevega leipziškega delovanja, ko je nastal tudi *Božični oratorij*, ustvarjanje kantat ni bilo več tako zgoščeno. Bach si je ustvaril »glasbeno zalogo«, iz katere je lahko zajemal za sprotno liturgijo, obenem pa se v njegovem delu zrcalijo nabrane izkušnje in široko znanje. Tudi v okviru »staromodnih« skladateljskih postopkov je Bach vseskozi na novo preizkušal nove pristope in kombinacije, hkrati pa je s samozavestjo

dovršenega »obrnika« in obenem od novih idej prekipevajočega snovatelja premikal meje znanega in pričakovanega. Zdi se, da čustva, o katerih govori glasba, v tem obdobju dosežejo še večjo globino, polje intimnosti v nekaterih stavkih se s premišljeno in varčno instrumentacijo še bolj zgosti, skladatelj pa tu in tam vključi namige na ostale zvrsti.

V Bachovih kantatah najdemo tudi številna predelena starejša skladateljeva dela. Za njihovo predelavo se je Bach odločal tako iz estetskih kakor praktičnih razlogov, nikoli pa niso rezultat avtomatizma, saj je samo njegovo komponiranje – znotraj posameznih skladb in tudi celotnega opusa – temeljilo na nenehnem preobražanju. Predelava pogosto tudi razkriva, kaj je Bach o svoji glasbi mislil sam, katera skladba se mu je zdela še posebej lepa in dobro napisana in kaj je v njej videl – tako tisto, kar je že bilo dobro narejeno, kot tisto, kar bi se ob novi asociaciji in kontekstu lahko razvilo drugače. Odličen glasbeni material je bilo mogoče tudi odlično reciklirati, in sam Bach je o svojih »parodijah« menil, da na ta način »z obrestmi vrača od Boga dane talente«.

Predelava predobstoječe glasbe predstavlja tudi temeljni steber **Božičnega oratorija, BWV 248**. Z izjemo koralov in recitativov ter redkih ostalih stavkov namreč skoraj dvajset stavkov oratorija (arije in zbori) izhaja iz zgodnejših del: veliko jih je iz prazničnih posvetnih kantat za dresdenski dvor, nekateri pa so vzeti iz starejše cerkvene kantate. Peter Williams v knjigi *J. S. Bach: Življenje v glasbi* domneva, da je Bach že ob komponiranju dresdenskih kantat morda načrtoval njihovo bodočo uporabo za katerega od večjih praznikov, čeprav vsi deli posvetnih kantat za *Božični oratorij* vendarle niso bili primerni. Nazadnje je po besedah Petra Williamsa nastalo delo bleščeče topline in luči, kontrapunktsko skrbno izdelano in z raznoliko

melodiko, virtuosnimi instrumentalnimi parti in odseki, v katerih lahko tako kakor človeški glasovi pridejo do izraza tudi posamezni inštrumenti in njihove sugestivne barve. Oratorij na različne načine vključuje najrazličnejše glasbene oblike in barve, od lahkotnih plesov do instrumentalnih mini koncertov. Predvsem zaključni korali so glede na večino ostalih kantat zelo razkošno uglasbeni. V *Božičnem oratoriju* je bleščeči zvočni svet dresdenske dvorne kapele, ki se zelo razlikuje npr. od Bachovih pasijonov, prisoten tudi z vsebinskim razlogom. Kot pravi Williams: »Praznična glasba je bila pač praznična glasba in v dneh, ko je monarh veljal za božjega maziljenca, je bilo to, kar je bilo primerno za novokronanega kralja v Dresdnu, primerno tudi za novorojenega kralja v Betlehemu.«

Božični oratorij, za katerega poznamo točne dneve izvedb (med božičem leta 1734 in 6. januarjem 1735), sestavlja šest samostojnih, a vsebinsko in mestoma tudi glasbeno med seboj povezanih cerkvenih kantat. Prva kantata je bila izvedena na božični dan, druga na drugi in tretja na tretji božični dan. Četrta je bila izvedena na novo leto, peta na nedeljo po novem letu in zadnja, šesta, na praznik Gospodovega razglasenja oz. obiska treh modrih z Vzhoda. Pripoved *Božičnega oratorija* – čeprav ni dosledno razdeljena na posamezne dramske osebe, ampak je na mnogo mestih simbolična ter v dogajanje z refleksijo ves čas vključuje poslušalce – okvirno sledi zgodbi Jezusovega rojstva, razodetja pastirjem in njihovemu čaščenju, Jezusovemu poimenovanju, zgodbi treh modrih z Vzhoda s kraljem Herodom in nazadnje kraljevskemu čaščenju modrih.

Morda je besedila *Božičnega oratorija* napisal Picander, znani pisec številnih besedil Bachovih kantat. Po mnenju Alfreda Dürra temu avtorju v prid govori dejstvo, da je bil zelo vešč postopka

kontrafaktur, pesnitve novega besedila na predobstoječo vokalno glasbo. Evangelistovi recitativi so svetopisemski, biblična besedila najdemo še v nekaterih zborih, koralni uporabljajo besedila različnih kitic znanih protestantskih koralov. Poleg tega je Bach v oratoriju uporabil tudi svobodno verzificiran kontemplativni recitativ, ki se pogosto pojavi med evangelistovim recitativom in naslednjo arijo ter ima morda tudi teološki namen. Martin Dibelius je namreč opozoril, da je sosledje stavkov usklajeno z navodili za »pravilno« branje Biblije v tistem času in kaže tudi Bacha kot dobrega teologa: branju (recitativ evangelista) sledi meditacija (svobodno verzificiran recitativ), nato pa molitev (arija) in odgovor skupnosti (koral). Takšna struktura se v oratoriju pogosto pojavlja, v »čisti« obliki pa jo dvakrat ponovljeno najdemo že v prvi kantati oratorija: prvi niz je priprava na božič, drugi opeva sam dogodek rojstva.

Na nocojšnjem sporedu izvedene štiri kantate predstavljajo najpogostejše izvajan izbor iz *Božičnega oratorija* – zaokrožitev treh božičnih dni s praznikom prihoda treh modrih. Bleščeča prva kantata, ***Jauchzet, frohlocket, auf, preiset die Tage*** (*Vriskajte in ukajte, počastite te dneve*), naznanja prihod kralja, v njej pa najdemo tudi intimnejše trenutke, kot je npr. arija *Bereite dich, Zion* (*Pripravi se, Sion*), ali stik zemeljskega in nebeškega v povezavi sopranskega koral in prostega recitativa. Zelo pomembni in za *Božični oratorij* na novo napisani so koral, s katerimi je v dogajanje vključena skupnost ter ciklu kantat dajejo »oratorijsko« enotnost, saj se melodija prvega koral prve kantate pojavi tudi v zaključku zadnje, šeste kantate.

Druga kantata, ***Und es waren Hirten in derselben Gegend*** (*V istem kraju so pastirji*), je po pastoralnem toposu kontrastna prvi. Če prva poveljuje božjo kraljevskost, druga slavi njegovo

človečnost in »novo zavezo« Boga z ljudmi. Posebej pomemben je veliki zbor slavospeva, s katerim angeli poveljujejo Boga in ljudem na zemlji želijo mir, središče dvodelne kantate pa predstavlja koral *Schaut hin, dort liegt im finstern Stall* (Poglejte, v temnem hlevu leži), ki naj bi simboliziral božje učlovečenje.

V tretji kantati, ***Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen*** (*Gospodar nebes, poslušaj naše vpitje*), pastirji počastijo novorojenega Jezusa in z njo se zaključi »božična« polovica *Božičnega oratorija*; morda se prav s tem razlogom na koncu namesto korala ponovno oglasi začetni veliki zborovski stavek. Posebej pomembna in značilna stavka sta tu intimna prvoosebna arija Marije *Schliese, mein Herze* (*Zapri, srce moje*), ki ponazarja njeno premišljevanje besed pastirjev »v srcu«, ter duet soprana in basa z oboami *Herr, dein Mitleid* (*Gospod, tvoje sočutje*), ki ga je Bach preoblikoval iz predobstoječega ljubezenskega dueta alta in tenorja in tako na simbolični ravni vzpostavil duet med Bogom oz. Kristusom, ki ga po tradiciji poje bas, in dušo vernika, ki jo običajno predstavlja sopran. Perspektiva se med posameznimi stavki kantate nenehno menja ter preskakuje med pastirji, evangelistom, Marijo in verniki. Če sta prvi dve kantati govorili predvsem o dvojni božji naravi in poveljevali Kristusovo rojstvo, je tretja obrnjena k verniku in njegovi udeležbi ob tem čudežnem rojstvu.

Šesta kantata, ***Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben*** (*Gospod, ko nas prevzetni sovražniki napadejo*), se z bleščečo instrumentacijo navezuje na začetek *Božičnega oratorija*, pri čemer se večplastno posveča tako tematiki kraljevanja kakor moči. Rojstvo novorojenega kralja s kraljevskimi darovi počastijo trije modri (po ljudski tradiciji kralji) z Vzhoda. A največjo posvetno moč ima sovražni kralj Herod in tako kantata na širši

ravni dramatično opisuje tudi boj med dobrim in zlim. Zelo značilen je npr. veličastni uvodni zbor, v katerem se med odseke, ki opisujejo moč sovražnika, občasno vrvajo mirnejši deli, ki z zvokom oboj ponazarjajo trenutke zaupanja v vseskozi navzočo božjo (po)moč. Zaključni koral z melodijo *Herzlich tut mich verlangen* v sopranu, ki jo homofono podpira zbor in koncertira z bleščečimi odseki orkestra, se navezuje na prvo kantato oratorija in s tem sklene celoten cikel. Nedvomno je s to odlično glasbo Bach kot glasbenik dobro unovčil svoje od Boga dane talente komponiranja in predelovanja glasbe, v delu pa je vidna tudi njegova teološka misel, da je Bog sam pri takšni glasbi navzoč s svojo milostjo. Krog povezovanja božjega in človeškega se v šesti kantati *Božičnega oratorija* namreč sklene z izjavo zaupanja v božjo prisotnost: obljuba Boga človeku se je izpolnila in pri njem ima svoje mesto ves človeški rod.

Katarina Šter

VIP 2

Vokalno-instrumentalni
program

Stephen Layton

Foto: Matthew Johnson

Stephen Layton je eden najbolj iskanih dirigentov svoje generacije. K sodelovanju ga redno vabijo vodilni svetovni zbori, orkestri in skladatelji, ki mu pogosto zaupajo premierne izvedbe svojih del. Kot strasten zagovornik sodobne zborovske glasbe je tako širom sveta predstavil številne novitete, med drugim je redno sodeloval s sirom Johnom Tavenerjem in Arvom Pärtom. Njegove interpretacije lahko slišimo od Sydneyjske operne hiše do Concertgebouwa v Amsterdamu, od Talina do Sao Paola, njegovi posnetki pa žanjejo prestižne mednarodne nagrade: prejel je dve nagradi Gramophone (in deset nominacij), pet nominacij za nagrado grammy, francoski Diapason d'Or de l'Année, nemški Echo Klassik in druge.

Je ustanovitelj in direktor zbora Polyphony ter glasbeni direktor zasedbe Holst Singers, v sezoni

2024/25 pa je prevzel tudi mesto glavnega dirigenta Zbora Slovenske filharmonije. Kar 17 let je deloval kot sodelavec Kolidža Trinity v Cambridgeu in kot glasbeni direktor njegovega zbora. Bil je tudi šef dirigent Nizozemskega komornega zbora, gostujoči šef dirigent Danskega nacionalnega vokalnega ansambla, umetniški direktor in glavni dirigent orkestra City of London Sinfonia ter glasbeni direktor pri londonski Tempeljski cerkvi.

Njegovi posnetki del baltskih skladateljev so dosegli več prestižnih nominacij; podobno velja za njegove zgoščenke z zasedbo Polyphony z deli Mortena Lauridsena, Erica Whitacra, Karla Jenkinsa, Benjamin Brittna, Jamesa MacMillana in Francisa Poulenca. Osem odmevnih zgoščenk je Layton posnel tudi z zasedbo Britten Sinfonia, z Orkestrom dobe razsvetljenstva pa je posnel več del Johanna Sebastiana Bacha.

Kot gostujoči dirigent širom sveta navdihuje najvidnejše zборе: Nizozemski komorni zbor, Danski nacionalni vokalni ansambel, Vokalni ansambel Jugozahodnonemškega radia ter zbora Srednjenemškega radia Leipzig in Severnonemškega radia Hamburg, Latvijski nacionalni zbor in Latvijski radijski zbor, Estonski filharmonični komorni zbor, zbora Poljskega radia in Vroclavske filharmonije, Komorni zbor Erica Ericsona, Die Konzertisten v Hongkongu ter druge.

Nasploh je Layton tudi iskan interpret baročne glasbe, ki jo izvaja z orkestri, kot so Akademija za staro glasbo v Cambridgeu, Londonski filharmoniki in orkestri v Filadelfiji, sodeloval pa je tudi že z Londonsko Sinfonietto, Nacionalnim valižanskim orkestrom BBC, Kraljevim škotskim nacionalnim orkestrom, škotskimi in avstralskimi komornimi orkestri, Filharmonijo Auckland, simfoničnimi orkestri v Avstraliji ter drugimi.

Neža Vasle

Sopranistka **Neža Vasle** trenutno živi v Nemčiji, kjer nadaljuje svoje umetniško izpopolnjevanje in koncertno dejavnost.

Petje je sprva študirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Matjaža Robavsca, nato na Akademiji za glasbo v Zagrebu v razredu Martine Gojčeta Silić, zdaj pa končuje magisterij v razredu Snežane Stamenković na Visoki šoli za glasbo in uprizoritveno umetnost v Mannheimu.

Je prvonagrajenka tekmovanja Città di Alcamo (2023), finalistka tekmovanja Stignani (2024) ter prejemnica tretje nagrade na tekmovanju Annaliese Rothenberger (2023) in tekmovanju Erike Köth (2025).

Na odru Nacionalnega gledališča v Mannheimu je preteklo sezono gostovala v *Netopirju*, *Parsifalu*, operi *Prstan v enem večeru* in *Sestri Angeliki*, v SNG Opera in balet Ljubljana pa je že nastopila kot Elvira (*Italijanka v Alžiru*), Miška Julija (*Miši v operni hiši*) in Cupidona (*Orfej v peklu*). Poleg tega je z Orkestrsko družbo iz Züricha izvajala Beethovnov *Deveto simfonijo*, s Komornim orkestrom Kurpfalz Bachovo *Kantato BWV 51* ter lani s Slovensko filharmonijo nastopila pod vodstvom Reinharda Goebela.

Ana Potočnik

Ana Potočnik je svojo glasbeno pot pričela v domačem Ljutomeru. Na tamkajšnji glasbeni šoli je leta 2009 začela igrati klavir pod mentorstvom Danijele Sabo. Leta 2017 se je odločila, da svoje znanje nadgradi in poglobi na Konservatoriju za glasbo in balet Maribor, obenem pa je začela obiskovati tudi pouk petja pri Alenki Češarek Krnjak. Leta 2021 se je vpisala na študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani in bila sprejeta v razred Pie Brodnik.

Kot članica Komornega zbora Orfej iz Ljutomera in ženske komorne zasedbe Terz Quartet ter solistka je s svojim pevskim udejstvovanjem osvojila že več nagrad.

Odlikujejo jo polnost in toplina glasu, intonančna in ritmična preciznost ter profesionalna odrska prezenca. Je navdihujoča umetnica, ki že pušča svoj pečat v glasbenem svetu.

Od oktobra 2022 je zaposlena v Zboru Slovenske filharmonije, s katerim je že nastopila pod vodstvom priznanih slovenskih (Fojkar Zupančič, Bukovec, Čopi, Lah, Vrhovnik) in tujih dirigentov (Kaljuste, Pedersen, Donati, Joost, Dijkstra, von Steinaecker, Sardelli, Layton, Speck, Solomnišvili, Goebel).

Martin Logar

Tenorist **Martin Logar** po zaslugi izkušenj v širokem razponu glasbenih zvrsti in sodelovanj velja za celostnega glasbenika z raznolikim naborom spretnosti.

Na začetke njegove poklicne poti v Zboru Slovenske filharmonije ga vežejo številni lepi spomini. Po koncu študija se je nato kot Prešernov nagrajenec podal na samostojno ustvarjalno pot po Evropi, kjer se kot solist posveča predvsem koncertni dejavnosti in izvajanju oratorijev.

Sodelovanja z vrhunskimi evropskimi zasedbami in dirigenti so ga popeljala na najrazličnejša prizorišča, kot solist je tako med drugim nastopal v Concertgebouwu, Filharmoniji na Labi, Kölnski filharmoniji, Filharmoniji v Essnu in Pariški filharmoniji. V prihajajočem letu bo na turneji z Orkestrom osemnajstega stoletja (Orkest van de Achttiende Eeuw) in komornim zborom Cappella Amsterdam prevzel vlogo solista v *Pasijonu po Mateju* Johanna Sebastiana Bacha ter debitiral v Nizozemski nacionalni operi, leta 2027 pa bo prvič nastopil tudi z Nizozemskim komornim orkestrom.

Njegova »razgibana in iskrena izraznost«, ki jo dopolnjuje intuitivna muzikalna prilagodljivost, se prepleta z »mehkobnim, a vseeno polnokrvnim« glasom, ki ga je moč slišati na več posnetkih s priznanimi izvajalci.

Martin Kozjek

Martin Kozjek se je po šolanju na Glasbeni šoli Domžale vpisal na Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, kjer je v razredu Tatjane Vasle maturiral na oddelku za petje. Študij je nadaljeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Matjaža Robavsca.

Udeležil se je več tekmovanj doma in v tujini ter osvojil številne nagrade in priznanja. Leta 2023 je uspešno opravil avdicijo za zborista baritonista v Zboru Slovenske filharmonije in se tam nato tudi redno zaposlil.

Kot solist sodeluje z različnimi zborovskimi in instrumentalnimi sestavi, kot so Zbor in Orkester Slovenske filharmonije, Slovenski godalni sekstet, Komorni orkester Camerata academica, Komorni zbor Vikra iz Trsta, Komorni zbor Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana ter Komorni in Mešani pevski zbor Glasbene matice Ljubljana, s katerimi je izvedel številna večja vokalno-instrumentalna dela, med drugim več kantat in *Božični oratorij* Johanna Sebastiana Bacha, *Rekviem* Gabriela Fauréja, *Nemški rekviem* Johannes Brahmsa.

Johann Sebastian Bach

Božični oratorij

Prevod iz arhiva SF

I. Vriskajte in ukajte, počastite te dneve

Zbor

Vriskajte in ukajte, počastite te dneve,
slavite vse, kar je Najvišji danes storil.
Pustite strahove, odslovite žalovanja,
uglasite se v radosti in veselju.
Služite Najvišjemu z vzvišenimi zbori,
počastite Vsemogočnega.

Evangelist

Tiste dni je izšel ukaz cesarja Avgusta,
naj se popiše ves svet. Vsi so se hodili popisovat,
vsak v svoj rodni kraj. Tudi Jožef je šel iz Galileje,
iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto,
ki se imenuje Betlehem, ker je bil iz Davidove hiše
in rodbine, da bi se popisal z Marijo, svojo
zaročenko, ki je bila noseča. Ko sta bila tam,
so se ji dopolnili dnevi, ko naj bi rodila.

Recitativ

Zdaj prihaja moj najljubši ženin,
zdaj se bo rodil junak
iz Davidovega rodu,
da potolaži in odreši ves svet.
Zdaj se bo prikazala Jakobova zvezda,
njen sij že vstaja.
Vstani, Sion, ne jokaj,
tvoja sreča prihaja.

Arija

Pripravi se z nežnostjo, Sion,
kmalu bo pri tebi Najlepši in Najljubši.
Tvoje obličje mora danes še lepše žareti,
pohiti, da boš svojega ženina močno ljubila.

Koral

Kako naj te sprejemem,
kako naj te srečam?
O vsega sveta zaželeni,
o moje duše okras!
O Jezus, Jezus, pridi,
podaj mi svojo luč,
da bom videl in zaznal,
kako naj tebi ugajam.

Evangelist

In rodila je sina, prvorojenca,
ga povila in položila v jasli,
ker v prenočišču zanju ni bilo prostora.

Koral in recitativ

Prišel je ubog na svet,
da se nas usmili
in nas v nebesih naredi bogate,
enake svojim angelom.

Kdo bo dostojno opeval to ljubezen,
ki nam jo naš Rešenik prinaša?
Kdo je zmožen razumeti,
kako ga je človekova usoda nagnila?
Sin Najvišjega prihaja na svet,
ker mu je rešitev tako draga,
da si sam želi postati človek.
Kyrieleyis. [Gospod, usmili se.]

Arija

Veliki Gospod, močni Kralj,
najljubši Rešenik, kako malo
ti je mar zemska čast!
Tisti, ki ves svet drži
in je ustvaril njegov okras in bogastvo,
mora v trdih jasliah spati.

Koral

O moj srčni Jezušček,
naredi si čisto, mehko posteljico,
da boš počival v mojem srcu
in te ne bom nikoli več pozabil.

II. V istem kraju so pastirji

Evangelist

V istem kraju so pastirji prenočevali na prostem
in čez noč stražili pri svoji čredi.
Gospodov angel je stopil k njim
in Gospodova slava jih je obsijala.
Zelo so se prestrašili.

Koral

Vstani, o lepa jutranja zora,
nebo naj razsvetli dan.
Ti, pastirsko ljudstvo, ne vznemirjaj se,
ker ti angeli reko,
da bo ta nemočni otrok
naša tolažba in naše veselje.
On bo premagal Satana,
na koncu pa prinesel mir.

Evangelist

Evangelist

Angel pa jim je rekel:

Angel

Ne bojte se!

Glejte, oznanjam vam veliko veselje,
ki bo za vse ljudstvo.

Danes se vam je v Davidovem mestu
rodil Odrešenik, ki je Mesija, Gospod.

Recitativ

Kar je Bog Abrahamu obljubil,
se zdaj uresniči pred pastirji.

Pastir je bil tisti,

ki je pred vsemi drugimi

od Boga sprejel obljubo.

Zdaj pa mora drug pastir spoznati,

da se je uresničilo,

kar je Bog nekoč obljubil.

Arija

Veselite se pastirji, hitite,

hitite, nikar se ne obirajte,

hitite, da boste videli ljubkega otroka.

Pojdite, veliko veselje vas čaka,

pridobite si njegovo naklonjenost,

pojdite in osvežite si srce.

Evangelist

To vam bo v znamenje.

Našli boste dete,

povito in položeno v jasli.

Koral

Poglejte, v temnem hlevu leži

tisti, ki obvlada ves svet.

Na tistem kraju, kjer je vol imel svojo hrano,

tam zdaj leži Device sin.

Recitativ

Zato pojdite tja, pastirci,
pojdite, da boste videli čudež.
Tam boste naši sina Najvišjega
ležečega v trdih jasliah.
Ob njegovi zibelki mu pojte sladko pesem,
z vsem zborom lepo uspavanko.

Arija

Spi, moj najljubši, uživaj svoj mir,
potem pa vstani v odrešenje vseh.
Potolaži srca, povej, kje je sreča,
da se bo razveselilo naše srce.

Evangelist

In nenadoma je bila pri angelu
množica nebeške vojske,
ki je hvalila Boga in govorila:

Zbor

Slava Bogu na višavah
in na zemlji mir ljudem,
ki so mu po volji.

Recitativ

Prav je, angeli, da vriskate in pojete,
ker so se danes stvari za nas tako dobro obrnile.
Kvišku torej, mi se vam pridružujemo
in se z vami veselimo.

Koral

Mi ti iz vse moči s tvojo vojsko
pojemo hvalo, slavo in čast,
ker si se, o dolgo pričakovani gost,
zdaj končno prikazal.

III. Gospodar nebes, poslušaj naše vpitje

Zbor

Gospodar nebes, poslušaj naše vpitje,
naj ti ugaja naše jecljajoče petje,
medtem ko te tvoj Sion s psalmi opeva.
Poslušaj naših src vesele hvalnice,
ko ti zdaj izkazujemo čast,
ker je prišlo naše zveličanje.

Evangelist

Ko so angeli odšli od njih v nebo,
so pastirji govorili drug drugemu:

Zbor

Pojdimo torej v Betlehem
in poglejmo to, kar se je zgodilo
in kar nam je sporočil Gospod.

Recitativ

On je svoje ljudstvo tolažil,
on je svoj Izrael odrešil.
Poslal nam je s Siona svojo pomoč
in končal naše trpljenje.
Glejte, pastirji, to je storil on,
pojdite, njega boste našli.

Koral

To vse je za nas storil
in nam dokazal svojo ljubezen.
Zato se veselite, vsi kristjani,
in se mu večno zahvaljujte.
Kyrieleis. [Gospod, usmili se.]

Arija duet

Gospod, tvoje sočutje
in tvoje usmiljenje
nas tolažita in osvobajata.

Tvoja milost in tvoja ljubezen,
tvoja čudovita čustva
naj obnovijo
naše zvestobo do Očeta.

Evangelist

Hitro so odšli in našli Marijo, Jožefa
in dete, položeno v jasli.
Ko so to videli, so povedali
o besedi, ki jim je bila rečena o tem otroku.
In vsi, ki so slišali, so se začudili temu,
kar so jim povedali pastirji.
Marija pa je vse te besede shranila
in jih premišljevala v svojem srcu.

Arija

Zapri, srce moje,
ta blagoslovljeni čar
trdno v svojo vero.
Pusti, da bo ta čudež,
to Božje delo,
utrjevalo tvojo nemočno vero.

Recitativ

Da. Moje srce bo kot zanesljiv dokaz
shranilo vse to, kar v tem blagoslovljenem času
za svojo srečo izkušamo.

Koral

Jaz te bom zavzeto ohranil
in le zate bom živel.
K tebi bom odšel,
s teboj bom vedno živel
v brezčasnem veselju
tam, na drugem svetu.

Evangelist

In pastirji so se vrnili
ter slavili in hvalili Boga za vse,
kar so slišali in videli,
tako, kakor jim je bilo rečeno.

Koral

Medtem bodite vsi veseli,
da se je kot Bog in človek rodil vaš rešitelj,
ki je Kristus in Gospod, tukaj,
v Davidovem mestu, izbranem med vsemi mesti.

VI. Gospod, ko nas prevzetni sovražniki napadejo

Zbor

Gospod, ko nas prevzetni sovražniki napadajo,
daj, da bomo po tvoji moči in pomoči
ostali trdni v veri.

Ker vate zaupamo, se moremo izogniti
sovražnikovim zapeljivim zvijačam.

Evangelist

Evangelist

Tedaj je Herod skrivaj poklical modre
in od njih natančno poizvedel o času,
ko se jim je prikazala zvezda.

Nato jih je poslal V Betlehem in rekel:

Herod

Pojdite in natančno raziščite o detetu.

Ko ga najdete, mi sporočite,
da se mu pojdem tudi jaz poklonit.

Recitativ

Ti, lažnik, iščeš samo,
kako bi Gospoda ujel,
poslužuješ se vseh zvijač,
da bi Odrešenika zasledil.
On, čigar moči ni še noben človek izmeril,
ostaja v zanesljivi roki.
Tvoje srce, tvoje lažnivo srce
z vsemi njegovimi zvijačami
je poznano Sinu Najvišjega,
ki ga hočeš pogubiti.

Arija

Samo gib njegove roke
podre nemočno človeško moč.
Vsaka moč je tukaj zasmehovana,
če Najvišji spregovori le besedo,
in propade sovražnikov ponos,
tako se morajo
človeške misli obrniti.

Evangelist

Po kraljevih besedah
so se modri odpravili na pot.
In glej, zvezda, ki so jo videli vziti,
je šla pred njimi, dokler ni obstala nad krajem,
kjer je bilo dete.
Ko so zagledali zvezdo, so se silno razveselili.
Stopili so v hišo in zagledali dete
z Marijo, njegovo materjo.
Padli so predenj in ga počastili.
Odprli so svoje zaklade
in mu darovali zlata, kadila in mire.

Koral

Tukaj stojim pred tvojimi jaslicami,
o Jezus, moje življenje,
prihajam, prinašam in ti podarim,
kar si mi dal.

Vzemi, to so moj duh in misel,
srce, duša in volja,
vzemi vse in naj ti bo všeč.

Evangelist

In ker so bili v sanjah opomnjeni,
naj ne hodijo nazaj k Herodu,
so se po drugi poti vrnili v svojo deželo.

Recitativ

Tako moj zaklad ne gre od tukaj,
ostane pri meni.

Jaz ga tudi ne bom od sebe pustil,
njegova roka me bo z ljubeznijo objela
in z nežnostjo prevzela.

On mora ostati moj prijatelj,
njemu bom zaupal svojo notranjost in srce.

Točno vem, da me ljubi,
tudi sam ga ljubim v enaki meri
in ga bom vekomaj častil.

Kaj mi more sovražnik
pri tolikšni sreči sploh škodovati?
Ti, Jezus, si in ostaneš moj prijatelj,
jaz pa se približam tebi.

Gospod, pomagaj mi,
daj, da bom videl tvojo pomoč.

Arija

Prestrašite se, prevzetni sovražniki,
s čim mi morete še groziti?

Moj zaklad, moj pastir je pri meni.

Lahko ste še tako strašni,
lahko mi grozite v vsej meri,
vendar glejte, moj Odrešenik pri meni biva.

Recitativ

Kaj hoče pekel strašiti,
kaj nam more svet in greh storiti,
če v Jezusovih rokah počivamo?

Koral

Zdaj si povsem premagana,
sovražna množica.
Kristus je že strl,
kar mu je bilo na poti.
Smrt, hudič, greh in pekel
so povsem oslavljeni,
ker je pri Bogu svoje mesto
dobil človeški rod.

Slovenska
filharmonija

Novoletni koncert

Orkester Slovenske filharmonije

1. januar 2026

ob 18.00

Bas Wiegers
dirigent

Jeroen Berwaerts
trobenta

***Stölzel, Haydn, Čajkovski,
Prokofjev, Ligeti, Brel***

www.cd-cc.si
www.filharmonija.si

Gallusova dvorana
 cankarjev dom

Hvala, ker nas podpirate.

Kitarist,
nagrajenec
razpisa Mladi upi.

Filip Aleksander Peršolja
kitarist

Zavod
Vse bo v redu

mladi-upi.si

Slovenska
filharmonija

*Filharmonični
festival*
**11. baročne
glasbe**
Januar 2026

*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

S francoskim okusom

9. januar 2026 ob 19.30

Orkester Slovenske filharmonije

Maria Lindal *glasbeno vodstvo*

Spored: Lalande, Rameau, Rebel

Od Italije do Švedske

16. januar 2026 ob 19.30

Orkester Slovenske filharmonije

Maria Lindal *glasbeno vodstvo*

*Spored: Purcell, Locatelli, C. Ph. E. Bach,
Roman, Telemann*

Kraljevsko

23. januar 2026 ob 19.30

Zbor in Orkester Slovenske filharmonije

Sebastjan Vrhovnik *dirigent*

Spored: Händel, Dolar

**Slovenska
filharmonija**

www.filharmonija.si

**Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije**

Kongresni trg 10

1000 Ljubljana

T +386 1 2410 800

E info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je
Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske
filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.

triglav

generalni pokrovitelj
koncertne sezone 2025/26

Pokrovitelja in donatorja azijskega gostovanja:

generalna pokroviteljica
azijskega gostovanja

Pokrovitelj:

Donatorja:

Partner:

Medijski pokrovitelji:

Sio1NET.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Vokalno-instrumentalni program – VIP 2

Izdala: Slovenska filharmonija

Direktor Slovenske filharmonije in
umetniški vodja OSF: Matej Šarc

Umetniški vodja ZSF: Sebastjan Vrhovnik

Avtorica spremne besede: Katarina Šter

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.

Prelom: Vlado Trifkovič

Ljubljana, december 2025

Redakcija koncertnega lista je bila končana
16. decembra 2025.

Če želite prejemati redna e-obvestila
o programu Slovenske filharmonije,
sporočite svoj e-naslov na
info@filharmonija.si.

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

ISSN 2350-5117